

Motion till riksdagen
2005/06:Bo334

av **Marietta de Pourbaix-Lundin m.fl. (m)**

Utgiftsområde 18
Samhällsplanering,
bostadsförsörjning och byggande

1 Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om målsättning för bostadspolitik.
2. Riksdagen avslår regeringens förslag om att bemyndiga regeringen att under 2006 ställa ut kreditgarantier i samband med obeståndshantering intill ett belopp på högst 500 000 000 kr inklusive tidigare åtaganden.
3. Riksdagen avslår regeringens förslag om att bemyndiga regeringen att under 2006 ställa ut kreditgarantier för lån till kommunala bostadsföretag intill ett belopp på 3 000 000 000 kr inklusive tidigare åtaganden.
4. Riksdagen avslår regeringens förslag om att bemyndiga regeringen att under 2006 ställa ut kreditgarantier för lån till kooperativa hyresrättsföreningar intill ett belopp på 1 000 000 000 kr inklusive tidigare åtaganden.
5. Riksdagen avslår regeringens förslag om att för Byggekostnadsforum m.m. bemyndiga regeringen att under 2006 ingå åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utbetalningar på högst 18 000 000 kr.

Fel! Okänt namn på

6. Riksdagen avslår regeringens förslag om att bemyndiga regeringen att för omstruktureringar av kommunala bostadsföretag under 2006 ingå åtaganden som exklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 150 000 000 kr.
7. Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen för år 2006 under utgiftsområde 18 enligt uppställningen:

A 31:1 Boverket	-10 000
A 31:2 Räntebidrag m.m.	-814 000
A 31:3 Statens bostadskreditnämnd: Förvaltningskostnader	-3 885
A 31:5 Bidrag till Fonden för fukt- och mögelskador	-36 600
A 31:6 Bidrag till åtgärder mot radon i bostäder	-32 000
A 31:10 Byggkostnadsforum m.m.	-24 900
A 31:11 Investeringsbidrag för anordnande av hyresbostäder	-596 400
A 31:13 Omstrukturering av kommunala bostadsföretag	-114 333
A 31:15 Ungdomsbostadssamordnare	-2 500
A 32:1 Länsstyrelserna m.m.	-181 000

2 Ändrad målinriktning för bostadspolitiken

Regeringen har i sin budgetbilaga för utgiftsområde 18 utvecklat mål och indikatorer för bostadspolitiken. Vi finner att läsvärdet och användbarheten på så sätt i allt väsentligt har ökat. Men vi vill ändå framhålla att vi anser att bostadspolitiken borde få en ändrad inriktning för att komma till rätta med många av de problem som präglar bostadsmarknaden.

Rätten att bestämma över sitt eget liv är fundamental för oss moderater. Därför är en mångfald av lösningar på boendet som ger valfrihet ett mål för oss. Valfrihet i boendet förutsätter att det finns ett utbud av olika upplåtelseformer. Målet för bostadspolitiken skall vara att skapa förutsättningar för olika slag av bostäder som kan tillgodose olika individers behov och önskemål i olika skeden av livet.

3 Bostadsbidrag

Bostadsbidragen har utvecklats från ett bostadspolitiskt instrument till en social förmån inom familjepolitiken. Därför bör bostadsbidragen ingå bland övriga förmåner som utgör den ekonomiska tryggheten för föräldrar och barn. Vi anser att samtliga förmåner inom familjepolitiken bör ses över tillsammans med skattesystemet för att komma tillrätta med de marginaleffekter som präglar bidragssystemen. Vi anser att vid en reformering av familjepolitiken kan bidrag växlas mot sänkta skatter. Intill dess att en sådan omläggning sker

anser vi att bostadsbidrag enbart skall utbetalas till barnfamiljer och därmed föreslår vi att bostadsbidrag till ungdomar under 29 år utan barn inte beviljas.

Vår ambition är fortfarande att minska marginaleffekterna för de ensamstående föräldrar som genom en kombination av olika inkomstprövade bidrags- och avgiftssystem har mycket höga marginaleffekter. Vi anser att återkomma med ett förslag i denna fråga.

3.1 Boverket

Med ökad avreglering och mer inslag av efterfrågestyrd bostadsmarknad kan anslaget reduceras från år 2005. Vi avser att inleda en avveckling av räntebidragen, investeringsbidrag och investeringsstimulanser. Därtill avser vi att avskaffa den så kallade stopplagen mot ombildningar av hyresrätter till bostadsrätter i kommunala bostadsbolag. Vidare avser vi att åstadkomma en rad förenklingar av plan- och byggprocessen i syfte att minska regelkrånglet. Därför anser vi att besparingar kan göras på Boverkets anslag.

3.2 Räntebidrag m.m.

Regeringens bostadsfinansieringsgrupp konstaterar att ”den avreglerade kapitalmarknaden erbjuder i dag bostadssektorn väsentligt bättre finansiella betingelser än det varit möjligt att reglera eller subventionera fram”.¹

Vi ansluter oss till denna ståndpunkt. Bostadssektorn är inte längre plan- och normstyrd. Byggande och bostadsförvaltning ställdes under 1990-talet inför stora, och nödvändiga, krav på anpassning till en mer konkurrensutsatt situation. Ett nytt bostadsfinansieringssystem infördes och subventioner avvecklades. Vi anser att det nu är dags att slutligen inleda den sista fasen av den avveckling som inleddes i början på 1990-talet och avser att inleda en utfasning av räntebidragen.

Vi föreslår att några nya räntebidrag ej beviljas. För fastigheter som är befriade från fastighetsskatt trappas schablonen för beräkning av räntekostnaden, som i dag är 30 procent, ned successivt från 20 procent år 2006 till 0 procent år 2011. För fastigheter som betalar fastighetsskatt trappas schablonen för beräkning av räntekostnaden ned från 14 procent år 2006 till 0 procent år 2011.

Därtill avser vi att avskaffa skattelättnaden för vissa byggtjänster och investeringsbidrag för anordnande av hyresbostäder. Beviljandet av ansökningar för dessa stöd föreslår vi upphör omedelbart.

¹ DS 2005:39 Bostadsfinansiering, s. 15.

Fel! Okänt namn på

Våra minskade subventioner till bostadssektorn och den närmare utformningen av minskningen är en följd av att vi reducerar fastighetsskatten på flerfamiljshus.

3.3 Statens bostadskreditnämnd: Garantiverksamhet

3.3.1 Kreditgarantier för obeståndshantering

Vi anser att kreditmarknaden bör sköta finansieringen av bostäder. Därför kan vi inte se att staten bör ställa upp med krediter för obeståndshantering.

3.3.2 Kreditgarantier till kommunala bostadsföretag

Kreditgarantier utgör ett stort ekonomiskt risktagande för staten och skattebetalarna. Kreditgarantier riskerar att på sikt undergräva statens ekonomi. Vi vill minimera risktagandet genom att säga nej till regeringens förslag om att bemyndiga regeringen att under 2006 ställa ut kreditgarantier för lån till kommunala bostadsföretag intill ett belopp på 3 000 000 000 kronor inklusive tidigare åtaganden.

3.3.3 Kreditgarantier för kooperativa hyresrätter

Regeringen begär bemyndigande att ställa kreditgarantier för lån som kooperativa hyresrättsföreningar tar upp. Vi anser att det inte bör införas kreditgarantier specifikt för upplåtelseformen kooperativ hyresrätt då samma villkor bör gälla oavsett upplåtelseform. Därför avslår vi regeringens förslag om att bemyndiga regeringen att under 2006 ställa ut kreditgarantier för lån som kooperativa hyresrättsföreningar tar upp intill ett belopp på högst 1 000 000 000 kronor inklusive tidigare åtaganden.

3.4 Bidrag till Fonden för fukt- och mögelskador

Fonden för fukt- och mögelskador beviljar bidrag för avhjälpande av fukt- och mögelskador i småhus byggda före 1989 och kom till i syfte att avhjälpa skador orsakade av så kallade fuskbyggen från år 1974 och senare. Mot bakgrund av att fukt- och mögelskador av det slag som fonden omfattar oftast har hunnit visa sig inom en tioårsperiod, menar vi att det är dags att avveckla fonden.

3.5 Bidrag till åtgärder mot radon i bostäder

Bidraget får, med regeringens förslag, så liten omfattning att något stöd i realiteten ej kommer att lämnas. Vi anser att bidraget skall avskaffas och ersättas av ett anslag uteslutande inriktat på informationsverksamhet om riskerna med radon.

3.6 Byggekostnadsforum

Vi anser att det krävs andra åtgärder på det bostadspolitiska området för att stimulera byggandet, såsom sänkta skatter och ett reformerat hyressättnings-system.

Därför kan vi inte se att inrättandet av ett byggekostnadsforum löser de problem som bostadsmarknaden verkar under. Vårt mål är att bostäder skall byggas och underhållas på marknadsmässiga villkor. Anslaget tas bort i sin helhet.

3.7 Investeringsbidrag för anordnande av hyresbostäder

Investeringsbidrag är kortsiktiga, kostnadsdrivande och konkurrenshämmande. Vi vill ändra förutsättningarna för byggande bland annat genom sänkt skattetryck, ett reformerat hyressättningsystem och förenklade regler så att nyproduktion av hyresrätter möjliggörs utan skattemedel. Anslaget för detta område skall avvecklas med undantag för redan beviljade bidrag.

3.8 Statens bostadskreditnämnd

Regeringen föreslår att Statens bostadsnämnd skall uppgå i Statens bostadskreditnämnd. Statens bostadsnämnd har till uppgift att administrera statliga stöd till omstrukturering av kommunala bostadsbolag. Eftersom vi motsätter oss detta stöd anser vi att den verksamhet som Statens bostadsnämnd bedriver ej behövs. Vi anser därför att det går att spara på den del av anslaget till Statens bostadskreditnämnd som omfattar Statens bostadsnämnd.

I fall det krävs statlig myndighetsutövning för att stödja kommuner med ekonomiskt utsatt läge bör detta lösas inom ramen för Finansdepartementet.

3.9 Omstrukturering av kommunala bostadsbolag

Statligt stöd till kommuner som har dragit på sig ekonomiska problem på grund av sin hantering av det kommunägda bostadsbeståndet får inte utformas så att det snedvrider konkurrensen på bostads- och lokalmarknaderna.

Utgångspunkten måste vara att stödet går till kommuner som uttömt sina resurser genom att ta ansvar för bostadsbolaget, men ändå har kvarvarande problem. Omstruktureringar av kommunala bostadsbolag skall ske på marknadsmässiga grunder. Olika intressenter skall kunna förvärva delar av eller hela kommunala bostadsföretag i kris.

Vi avser därför att avskaffa anslaget till omstruktureringar av kommunala bostadsbolag med undantag för redan beviljade stöd.

Fel! Okänt namn på

3.10 Ungdomsbostadssamordnare

För många ungdomar och studerande är det ett svårt och dyrt projekt att skaffa sig en egen bostad. I tillväxt- och utbildningsområden kan det vara ett helt omöjligt företag. Med en bättre näringslivspolitik och högre tillväxt hade fler ungdomar haft en bättre ställning på arbetsmarknaden, och därmed mindre problem med att få teckna hyreskontrakt eller köpa bostadsrätter. Behovet av bostäder är akut för unga och studerande. Vi anser därför att det krävs mer konkreta åtgärder för att ordna bostäder åt unga än att tillsätta en ungdomsbostadssamordnare. Därför kan anslaget sparas in i sin helhet.

3.11 Länsstyrelserna m.m.

Förslag i denna motion och andra av oss väckta motioner under motionsperioden minskar totalt sett länsstyrelsernas administration av bidrag och bör därmed leda till ett minskat anslagsbehov. Vi avser att inleda en avveckling av räntebidragen, investeringsbidrag och investeringsstimulanser. Därtill avser vi att avskaffa den så kallade stopplagen mot ombildningar av hyresrätter till bostadsrätter i kommunala bostadsbolag. Vidare avser vi att åstadkomma en rad förenklingar av plan- och byggprocessen i syfte att minska regelkrånglet. Inom andra områden föreslås fler avregleringar som även de leder till lägre arbetsbörda för länsstyrelserna. Detta innebär en minskad utgift på 50 miljoner kronor.

Vi motsätter oss även regeringens förslag om så kallad generationsväxling, vilket innebär att 131 miljoner kronor under två år kan sparas på anslaget.

Nyckeltalen bör utvecklas, så att det går att mäta effektiviteten mellan de olika länsstyrelsernas avdelningar. Därigenom skall jämförelser kunna göras mellan de olika verksamheterna på länsstyrelserna. Detta bör ges regeringen till känna.

Stockholm den 21 september 2005

Marietta de Pourbaix-Lundin (m)

Ewa Thalén Finné (m)

Carl-Erik Skårman (m)

Göran Lindblad (m)

Carl-Axel Roslund (m)

Gunnar Axén (m)